

26. MEZINÁRODNÍ SROVNÁNÍ

V této kapitole jsou uvedeny **strukturální ukazatele (Structural Indicators, SI)**, které slouží pro střednědobé hodnocení naplňování cílů Lisabonské strategie, odsouhlasené Evropskou radou v roce 2000. Tyto ukazatele jsou sestavovány v Eurostatu na základě pravidelně zasílaných údajů z národních statistických úřadů, některá data se přebírají od mezinárodních organizací (např. OECD, Evropská centrální banka). Výběr ukazatelů je založen na tzv. krátkém seznamu SI.

Tato sada ukazatelů je doplněna o **ukazatele udržitelného rozvoje (Sustainable Development Indicators, SDI)** sloužící pro dlouhodobé hodnocení Strategie udržitelného rozvoje, která je založena na třech hlavních pilířích: ekonomický růst, sociální soudržnost a ochrana životního prostředí. U těchto ukazatelů podobně jako u SI je zajištěna jednotná metodika sestavování pro mezinárodní srovnání.

Jednotlivé země, jejichž hodnoty ukazatelů se v tabulkách srovnávají, jsou řazeny dle různých geopolitických celků a dále pak abecedně podle názvů zemí v češtině. Česko-anglický přehled názvů zemí je zařazen v metodickém úvodu této kapitoly v anglické verzi. Země jsou uvedeny ve zkrácených názvech.

EU 27 je 27 zemí, které jsou součástí Evropské unie. V následující tabulce je stručně shrnut vývoj EU.

Země, které k uvedenému datu vstoupily do EU	Datum	Zkratky seskupení			
Belgie, Dánsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Řecko, Spojené království, Španělsko	1. 11. 1993 (Smlouva o Evropské unii)	EU	EU 15	EU 25	EU 27
Finsko, Rakousko, Švédsko	1. 1. 1995				
Česká republika, Estonsko, Kypr, Litva, Lotyšsko, Maďarsko, Malta, Polsko, Slovensko, Slovinsko	1. 5. 2004				
Bulharsko, Rumunsko	1. 1. 2007				

EA 15 (Eurozóna 15 zemí) je území těch členských států Evropské unie, ve kterých bylo k 31. 12. 2008 zavedeno euro jako měna. V následující tabulce je stručně shrnut vývoj používání eura.

Země, ve kterých se začalo používat euro jako měna	Datum	Zkratky seskupení		
Belgie, Finsko, Francie, Irsko, Itálie, Lucembursko, Německo, Nizozemsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Španělsko	1. 1. 2002	EA 12	EA 13	EA 15
Slovinsko	1. 1. 2007			
Kypr, Malta	1. 1. 2008			

Kandidátské země jsou ty země, které usilují o vstup do Evropské unie (Chorvatsko, Makedonie, Turecko).

Ostatní země doplňují srovnání o další evropské země (členy ESVO – Island a Norsko a dále neutrální Švýcarsko) a o země s vyspělou ekonomikou z jiných kontinentů (Japonsko, Spojené státy), za něž jsou k dispozici srovnatelné údaje.

Poznámky k tabulkám

Tab. 26-1. HDP na 1 obyvatele ve standardech kupní síly (PPS)

Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele vyjádřený ve standardech kupní síly (*Purchasing Power Standards*, PPS), EU 27 = 100. Objemový index HDP na 1 obyvatele je vyjádřen v procentech z průměru za Evropskou unii 27 zemí. Údaje, z nichž je index vypočten, jsou vyjádřeny ve standardech kupní síly (PPS), což jsou jednotky umělé společné měny, ve kterých se vylučují rozdíly v cenové úrovni mezi zeměmi. Tím je umožněno provádět srovnání objemových (reálných) ukazatelů mezi zeměmi, tj. prostorové srovnání spíše než srovnání v čase.

Tab. 26-2. Míra růstu HDP na 1 obyvatele reálně

Roční míra růstu HDP na obyvatele ve stálých cenách.

Tab. 26-3. Produktivita práce na 1 zaměstnanou osobu

HDP v PPS na 1 zaměstnanou osobu (EU 27 = 100).

Tab. 26-4. Soukromé investice

Tvorba hrubého fixního kapitálu soukromého sektoru vyjádřená jako procento HDP.

Tab. 26-5. Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj

Hrubé domácí výdaje na výzkum a vývoj vyjádřené jako procento HDP.

Tab. 26-6. Komparativní cenové úrovně

Komparativní cenové úrovně výdajů na konečnou spotřebu domácností včetně nepřímých daní (EU 27 = 100).

Tab. 26-7. Daňové zatížení vybrané nízkopříjmové skupiny

Míra zdanění zaměstnaných osob s nízkými příjmy. Tento ukazatel je k dispozici pouze za svobodné osoby bez dětí, s maximálním příjmem 67 % průměrného příjmu.

Tab. 26-8. Míra zaměstnanosti

Podíl zaměstnaných osob ve věkové skupině 15–64 let.

Tab. 26-9. Míra zaměstnanosti starších pracovníků

Podíl zaměstnaných osob ve věkové skupině 55–64 let.

Tab. 26-10. Míra dlouhodobé nezaměstnanosti

Podíl dlouhodobě nezaměstnaných osob (12 měsíců a déle) na celkovém počtu ekonomicky aktivních osob ve věkové skupině 15–64 let.

Tab. 26-11. Diferenciace oblastní míry zaměstnanosti

Mezioblastní variační koeficient míry zaměstnanosti (úroveň NUTS 2). Ukazatel není aplikovatelný pro Dánsko, Estonsko, Irsko, Kypr, Litvu, Lotyšsko, Lucembursko, Maltu a Slovinsko, protože tyto země se skládají pouze z jedné nebo dvou úrovní NUTS.

Tab. 26-12. Míra rizika chudoby po sociálních transferech

Podíl osob s příjmem pod hranicí rizika chudoby po započítání sociálních dávek. Hranice chudoby se stanovuje jako 60 % mediánu ekvivalizovaného příjmu za úhrn domácností po sociálních transferech.

Tab. 26-13. Úroveň dosaženého vzdělání mladých

Podíl osob se středním a vyšším vzděláním ve věkové skupině 20–24 let.

Tab. 26-14. a 26-15. Očekávaný počet let života prožitých ve zdraví a dobré kondici

Očekávaný počet let, které by právě narozená osoba měla prožít ve zdraví a v dobré kondici (tj. bez omezení schopnosti pracovat).

Tab. 26-16. Emise skleníkových plynů

Celkové emise 6 hlavních skleníkových plynů uvedených v Kjótském protokolu jsou přepočteny na souhrnnou hodnotu pomocí ekvivalentů CO₂ a poté vyjádřeny pomocí indexů jako procentní změna k základnímu roku 1990, tj. index 1990 = 100. Sleduje se naplňování cílů snížit emise podle Kjótského protokolu a podle Rozhodnutí Rady EU pro roky 2008–2012.

Tab. 26-17. Energetická náročnost hospodářství

Hrubá spotřeba energie v zemi dělená HDP (vyjádřeným ve stálých cenách roku 2000 a přepočítaným na americký dolar (USD) za použití parity kupní síly, PPP) vyjádřená v tunách olejového ekvivalentu (toe) na 1 000 USD. Údaje za tento ukazatel byly převzaty ze statistik OECD z důvodu lepšího mezinárodního srovnání. Pro srovnání v čase je možné využít podobný ukazatel ze strukturálních ukazatelů Eurostatu, který přepočítává HDP jednotlivých zemí na 1 000 eur pomocí směnných kurzů (viz internetový odkaz na konci textové části kapitoly).

Tab. 26-18. Celková spotřeba energie na dopravu

Celkové množství energie použité na dopravu zahrnující spotřebu všech druhů dopravy (železniční, silniční, letecká a vnitrozemská vodní) s výjimkou potrubní. Hlavními palivy jsou produkty ropy, elektřina a v menší míře i plyny a bioplyny.

Tab. 26-19. Podíl výkonů v nákladní dopravě na HDP

Podíl přepravních výkonů a HDP vyjádřený v tkm/HDP (2000 = 100).

Tab. 26-20. Podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných energetických zdrojů na hrubé domácí spotřebě elektřiny

Podíl elektřiny vyrobené z obnovitelných energetických zdrojů (vítr, slunce, geotermál, biomasa/odpady) na domácí spotřebě elektřiny (domácí výroba plus dovoz minus vývoz).

Poznámky ke kartogramům

Energetická závislost

Energetická závislost ukazuje, do jaké míry je ekonomika závislá na dovozu při uspokojování svých energetických potřeb a představuje podíl čistého dovozu na celkové domácí spotřebě energie, včetně zásobníků.

Intenzita emisí skleníkových plynů ze spotřeby energie

Intenzita emisí skleníkových plynů ze spotřeby energie vyjadřuje podíl emisí skleníkových plynů z výroby (oxid uhličitý, metan a oxid dusný) na domácí spotřebě energie (index 2000 = 100).

Údaje uváděné v tabulkách jsou srovnatelné s údaji ukazatelů publikovanými ve statistické ročence minulého roku. V některých případech mohlo dojít v důsledku běžných revizí dat v jednotlivých zemích EU ke zpřesnění dříve publikovaných hodnot ukazatelů. Údaje jsou aktualizované k 31. 8. 2009.

* * *

Kompletní sada SI je veřejně přístupná na internetových stránkách Českého statistického úřadu:

– http://www.czso.cz/csu/redakce.nsf/i/strukturalni_ukazatele

Další ukazatele mezinárodního srovnání jsou zveřejňovány na internetových stránkách Eurostatu a OECD:

SI:

– http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/structural_indicators/introduction

SDI:

– <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/sdi/introduction>

OECD Factbook - Economic, Environmental and Social Statistics:

– <http://oberon.sourceoecd.org/vl=2019324/cl=14/nw=1/rpsv/factbook/>